

#07

STARGARDZKI INFORMATOR SAMORZĄDOWY

Miesięcznik
bezpłatny
Nakład:
26,8 tys. egz.
ISSN 2081-2280

nr 07 (134)/listopad 2021

Kalendarz oczami mieszkańców

Już w grudniu
w ręce stargardzian
trafi wyjątkowy ka-
lendarz. W środku
13 pięknych zdjęć.

strony 5-7

Sadzimy drzewa

Nowe, wyjątkowe
platany i zielone
surmie pojawiły się
w różnych czę-
ściach miasta.

strona 5

Mamy świątecznych społeczników

Renata Kraus, Natalia Araszkievicz, Oskar Korzeniowski oraz Monika Izak i Krzysztof Kozyrski z Cukierni NOVA – laureaci nagrody prezydenta Stargardu dla ludzi zaangażowanych w pomaganiu innym. Działają w różnych środowiskach, ale wszystkich łączy bezinteresowność.

strona 3

Odwaga godna podziwu

KG

BOGDAN MOTYL UDOWODNIŁ, ŻE DLA KIEROWCÓW MIEJSKIEGO PRZEDSIĘBIORSTWA KOMUNIKACJI BEZPIECZEŃSTWO PASAŻERÓW JEST NAJWAŻNIEJSZE. NIE ZAWAHAŁ SIĘ ZAREAGOWAĆ I PODCZAS JEDNEGO Z KURSÓW POMÓGŁ NAPADNIĘTEMU MĘŻCZYŹNIE, NARAŻAJĄC SWOJE ZDROWIE. KIEROWCA SPOTKAŁ SIĘ Z PREZYDENTEM RAFAŁEM ZAJĄCEM I PRZESEM MPK JANEM GUMUŁĄ, ŻEBY PRZYJĄC WYRAZY UZNANIA I GRATULACJE.

- Zdarzają się w życiu takie dni, kiedy musimy sprawdzić naszą odwagę. Cieszę się, że za kierownicą miejskiego autobusu zasiada tak odpowiedzialny człowiek, który – mając na uwadze przede wszystkim dobro pasażerów – zareagował w niebezpiecznej sytuacji. To bez wątpienia bardzo wymagająca praca. Każdego dnia, podczas każdego kursu kierowcy są przecież odpowiedzialni za szeroko pojęte bezpieczeństwo mieszkańców – mówi prezydent Rafał Zająć.

Do nietypowego zdarzenia doszło w autobusie linii nr 8. Wieczorem na przystanku w centrum miasta do pojazdu wsiadło czterech młodych ludzi, którzy zachowywali się nieodpowiednio. Jeden z pasażerów zwrócił im uwagę, za co został zaatakowany. Bogdan Motyl zareagował natychmiast – wezwał policję, zatrzymał autobus i zaczął udzielać pomocy napadniętemu mężczyźnie, który był osobą z niepełnosprawnością. Kierowca zachował opanowanie i refleks, zatrzymując napastnika aż do przyjazdu policji.

FOTO: UM Stargard

24 grudnia i 7 stycznia URZĄD NIECZYNNY

W związku z koniecznością udzielenia dnia wolnego od pracy w zamian za dzień świąteczny przypadający w sobotę, **24.12.2021 r. (piątek) i 7.01.2022 r. (piątek) Urząd Miejski (ul. S. Czarnieckiego 17 oraz Rynek Staromiejski 1) będzie nieczynny.**

Mamy świetnych społeczników

PSt

RENATA KRAUS, NATALIA ARASZKIEWICZ, OSKAR KORZENIOWSKI ORAZ MONIKA IZAK I KRZYSZTOF KOZYRSKI Z CUKIERNI NOVA ZOSTALI LAUREATAMI NAGRODY PREZYDENTA STARGARDU DLA LUDZI ZAANGAŻOWANYCH W POMAGANIE INNYM. DZIAŁAJĄ W RÓŻNYCH ŚRODOWISKACH, ALE WSZYSTKICH ŁĄCZY BEZINTERESOWNOŚĆ. Z OKAZJI DNIA PRACOWNIKA SOCJALNEGO GRATULACJE ODEBRALI TEŻ PRACOWNICY SŁUŻBY SPOŁECZNYCH.

- Życie człowieka potrafi być skomplikowane już od przyścia na świat, od porodu. Środowisko, w którym się wychowuje również znacząco wpływa na jego dalsze losy. Niektórzy ludzie po zderzeniu z trudnymi doświadczeniami, zmagając się z kryzysem, sięgają po środki prowadzące do destrukcji. Jest też przecież jesień życia, która również niesie różne obciążenia. Trudności, z którymi trzeba się mierzyć na wszystkich etapach jest mnóstwo i dotyczą one naprawdę dużej czę-

FOTO: Paweł Bieg

ści społeczeństwa. Same programy, mechanizmy i instrumenty nie wystarczą. Potrzebne są służby społeczne i społecznicy, czyli ludzie pełni empatii, profesjonalni, zaangażowani, wychodzący do wymagających pomocy z odpowiednim wsparciem. Każdego dnia widzę, że oni są w Stargardzie i codziennie podejmują się ciężkiej pracy – mówi prezydent Rafał Zajac.

Spółecznikiem roku 2021 w kategorii indywidualnej powyżej 18 lat została Renata Kraus – od ponad 20 lat zawodowo związana ze Stargardzkim Towarzystwem Budownictwa Społecznego. Jest członkiem Stowarzyszenia Potrzebny Dom, w którym aktywnie działa na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Skupia się w szczególności na dzieciach i młodzieży borykających się z problemami uzależnień oraz przemocą w środowisku rodzinnym i rówieśniczym. Czynnie uczestniczy w przygotowaniach Wakacji Letnich i Ferii Zimowych dla dzieci z osiedli Lotnisko i Kluczewo. Poprzez współrealizację programów mieszkaniowych obejmuje wsparciem młodzież opuszczającą pieczę zastępczą, która potrzebuje pomocy w dochodzeniu do życiowej samodzielności. Jest główną realizatorką Festynu „Dzień Sąsiada”, który ma na celu integrację społeczności lokalnej. Zaangażowana w pomoc w akcję charytatywną „Rodakom na Kresach” Paczka dla Rodaka i Bohatera – edycja stargardzka.

Jedna ze zdobywczyń **nagrody dla młodego społecznika** to **Natalia Araszkievicz** – uczennica 5 klasy w Szkole Podstawowej nr 4. Na co dzień działa w Szkolnym Klubie Wolontariusza. Udziela się w Fundacji dr Teresy Cz. Malec „Łatwiej Razem” w Kłębach. Angażuje się w wiele akcji charytatywnych organizowanych w szkole i w społeczności

lokalnej. Dla dobra innych wykazała się pięknym gestem – ścięła i oddała swoje włosy w ramach programu Daj Włos! Fundacji Rak'n'roll.

Młodym społecznikiem 2021 został także **Oskar Korzeniowski** – uczeń 7 klasy w Szkole Podstawowej nr 3. Z chęcią działa w Szkolnym Kole Wolontariatu. Czynnie uczestniczy również w akcjach organizowanych przez Samorząd Uczniowski. Sam inicjuje działania na rzecz potrzebujących. Od 5 lat aktywnie wspiera Szlachetną Paczkę. Z zaangażowaniem bierze udział w licznych akcjach charytatywnych.

Nagrodę w kategorii zespołowej zdobyli **Monika Izak i Krzysztof Kozyrski** (Cukiernia NOVA) – czynnie uczestniczą w życiu Stargardu. Wspierają organizację lokalnych i wojewódzkich imprez, m.in. Dni Stargardu, Biegu o Błękitną Wstęgę, Maratonu Dookoła Miedwia i Dni Seniora. Mają na swoim koncie tytuł Stargardzki Produkt Lokalny i certyfikat programu Doceń Polskie. Zwyciężyli w plebiscycie Smaki Pomorza w kategorii najpopularniejsza cukiernia w powiecie stargardzkim. Współpracują z Zakładem Karnym w Stargardzie i odpłatnie zatrudniają osadzonych, którzy dzięki temu podnoszą swoje kompetencje w zakresie zatrudnienia. Zdobywają też możliwość realizacji swoich zobowiązań finansowych, co w rezultacie jest ważnym czynnikiem wychowawczym w readaptacji społecznej.

Miejsko-powiatowy Dzień Pracownika Socjalnego stał się także okazją do wyrażenia wdzięczności dla wszystkich zatrudnionych w służbach społecznych. – Mam ogromny podziw dla waszej pracy i profesjonalizmu. Stargard będzie prawdziwym miastem pod szczęśliwą gwiazdą, jeśli rozwój gospodarczy pójdzie w parze ze wspieraniem tych, którzy są w trudnej sytuacji. Życzę wam niegasnącej wytrwałości, sił do pokonywania wszystkich kłopotów, bardzo dużej wyrozumiałości w waszych domach, odporności, dystansu, zdrowia, radości każdego dnia i dobrych ludzi wokół – mówi prezydent Rafał Zajac. Imienne gratulacje otrzymało kilkadziesiąt osób. Najliczniejszą grupą ze Stargardu była kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Prezydent wręczył również podziękowania za wieloletni staż pracy.

FOTO: Paweł Bieg

SKM kiedy i gdzie chcesz

KG/AM

STARGARDZKA KARTA MIESZKAŃCA CIESZY SIĘ NAPRAWDĘ DUŻĄ POPULARNOŚCIĄ. ODEBRAŁO JĄ JUŻ PRAWIE 15 000 OSÓB. TERAZ SKM MOŻNA WYROBIĆ JESZCZE WYGODNIEJ – W STARGARDZKIM CENTRUM KULTURY, ZINTEGROWANYM CENTRUM PRZESIADKOWYM, AQUASTAR, A JUŻ NIEDŁUGO TAKŻE W STARGARDZKIM CENTRUM NAUKI FILARY. KARTY CAŁY CZAS CZEKAJĄ TAKŻE W RATUSZU NA RYNKU STAROMIEJSKIM I URZĘDZIE MIEJSKIM PRZY UL. CZARNIECKIEGO 17.

Zasady pozostają bez zmian – **podczas wyrobienia SKM trzeba pokazać pierwszą stronę rozliczenia za poprzedni rok z adresem zamieszkania w naszym mieście oraz Urzędem Skarbowym w Stargardzie.** PIT najlepiej złożyć przez internet na stronie www.podatki.gov.pl. Od 15.02. w usłudze Twój ePIT poja-

pierwszej strony zeznania lub w przypadku zeznania elektronicznego wydruku pierwszej strony. Od wydania jednej strony kopii lub wydruku trzeba uiścić opłatę skarbową w wysokości 5 zł. Urząd sprawę załatwi w terminie do 7 dni. Można też wnioskować o wydanie zaświadczenia o złożonym zeznaniu

przedłużenia ważności karty.

Inne potrzebne dokumenty to: dokument tożsamości ze zdjęciem, a w przypadku osób powyżej 18. roku życia i kontynuujących naukę do 24. roku życia – do wglądu dokument potwierdzający kontynuację nauki (indeks, legitymacja bądź inny dokument) oraz deklaracja podatkowa rodzica/rodziców za poprzedni rok.

O karty dla członków rodziny może wnioskować jedna osoba. W przypadku ubiegania się o wydanie SKM dla członka rodziny (w tym pełnoletniego uczącego się dziecka) należy wziąć ze sobą pełnomocnictwa (wzór do pobrania ze strony www.stargardvita.pl). Konieczne będzie podanie numerów PESEL wszystkich członków rodziny.

Posiadacze SKM mają wiele zniżek i udogodnień. Tańsze wejściówki do AquaStar i SCN, pierwszeństwo w przyjmowaniu dzieci do żłobka, przedszkoli i szkół podstawowych, 40 zł za bilet miesięczny (20 zł bilet ulgowy) na przejazdy autobusami MPK – to tylko niektóre korzyści specjalnie dla mieszkańców naszego miasta.

Po odbiór SKM można zgłosić się do Ratusza Miejskiego przy Rynku Staromiejskim, Urzędu Miejskiego przy ul. Czarnieckiego 17, a także do AquaStar, Stargardzkiego Centrum Kultury i Zintegrowanego Centrum Przesiadkowego. Nie trzeba wypełniać wniosku, wystarczy przedstawić wymagane dokumenty. Karta wydawana jest na miejscu. Wniosek można przesłać również przez ePUAP na skrzynkę /umstargard/SkrytkaESP lub przez stronę www.stargardvita.pl. Po tym trzeba udać się do jednego ze wskazanych powyżej miejsc i po okazaniu dokumentów odebrać kartę. **Więcej informacji, regulamin oraz wykaz zniżek znaleźć można na stronie www.stargardvita.pl.**

wi się wstępnie wypełnione zeznanie do samodzielnego uzupełnienia. Przy składaniu zeznania rocznego należy zrobić kopię pierwszej strony PIT i wraz z oryginałem przynieść do urzędu skarbowego w celu potwierdzenia wpływu (pieczęć), a w przypadku rozliczenia przez internet – należy wydrukować pierwszą stronę PIT wraz z UPO (Urządowe Poświadczenie Odbioru). W przypadku emerytów wystarczy PIT-40A z ZUS-u. Osoby, które nie osiągnęły dochodu w poprzednim roku mogą przedstawić potwierdzoną pierwszą stronę złożonego w urzędzie skarbowym PIT-37 z wykazaniem dochodem 0 zł. Jeśli do urzędu skarbowego zostało złożone zeznanie roczne, a ubiegający się o SKM ma potwierdzenia, to można złożyć w urzędzie skarbowym wniosek o wydanie kopii

rocznym za dany rok. Za to trzeba uiścić opłatę skarbową w wysokości 17 zł. Urząd sprawę załatwi w terminie do 7 dni.

Pamiętaj, do końca 2021 roku SKM uzyskasz po okazaniu PIT-u za 2020 rok, a od 1.01.2022 roku będziesz musiał pokazać PIT za 2021 rok. Warunkiem otrzymania karty jest wskazanie w deklaracji miejsca zamieszkania w Stargardzie. PIT-11 jest wyłącznie informacją od pracodawcy i na jego podstawie nie może być wydana SKM. **Jeżeli przeprowadziłeś się do Stargardu w tym roku, pamiętaj aby zgłosić zmianę adresu zamieszkania u swojego pracodawcy przed końcem roku. Przypominamy, że Stargardzka Karta Mieszkańca jest wydawana na 2 lata. Osoby, które uzyskały SKM w 2020 roku muszą po nowym roku ponownie składać zeznanie PIT za 2021 rok w celu**

Platany przyjechały do Stargardu

KG

W NASZYM MIEŚCIE PRZYBYŁY 24 DRZEWA. W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO OTRZYMALIŚMY PLATANY KLONOLISTNE I SURMIE BIGNONIOWE. CZĘŚĆ ROŚLIN JUŻ UZUPEŁNIŁA DRZEWOSTAN W PARKU BATOREGO. W NAJBLIŻSZYM CZASIE KOLEJNE ZOSTANĄ POSADZONE M.IN. W PASACH DROGOWYCH I NA SKWERACH.

W Parku Batorego przybyło 10 młodych platanów. To piękne, długowieczne i wytrzymałe drzewa. Dorastają do ponad 30 metrów wysokości. Wiekowe platany ozdabiają już teren przy Baszcie Tkaczy i Park Popiela, zachwycając przechodniów

potężnymi koronami i charakterystyczną, łuszczącą się korą.

Wraz z platanami do Stargardu przyjechały również surmie bignoniowe, znane również pod nazwą katalpa. Te ozdobne drzewa z

FOTO: UM Stargard

FOTO: ZUK

nietypowymi owocami przypominającymi kształtem długie, zielone strąki grochu rosną już w okolicy różanki w Parku Jagiellońskim i przy cerkwi w Parku Chrobrego. Teraz 14 młodych surmii trafi w różne części miasta.

Kalendarz oczami mieszkańców

KG

ZNAMY JUŻ AUTORÓW 13 NAJLEPSZYCH ZDJĘĆ, KTÓRE TRAFIĄ DO MIEJSKIEGO KALENDARZA NA 2022 R. TYM RAZEM UZDOLNIENI STARGARDZIANIE SKUPILI SIĘ NA NASZYM POMNIKU HISTORII – KOLEGIACIE. W PRZYSZŁYM ROKU TEN WYJĄTKOWY ZABYTEK BĘDZIE OBCHODZIŁ 730-LECIE. WŚRÓD ZWYCIĘSKICH PRAC ZNALAZŁY SIĘ ZARÓWNO DOBRZE ZNANE UJĘCIA CAŁEJ ŚWIĄTYNI, JAK I CIEKAWY DETALE ARCHITEKTONICZNE.

- Zdjęcia w kalendarzu tym razem przedstawiają nasz najbardziej rozpoznawalny

zabytek. Kolegiatę z chęcią uwieczniają swoimi aparatami ludzie z Polski, Europy, a

nawet świata, doceniając jej piękno i monumentalność. Tym razem to fotografowie ze Stargardu swoim okiem spojrzeli na ten unikatowy obiekt. Gratuluję zwycięzcom i wszystkim, którzy wzięli udział w konkursie – mówi prezydent Rafał Zając. Każdy wyróżniony autor dostał nagrodę finansową – po 300 zł za zdjęcie. Komisja przyporządkowała zwycięskie fotografie do poszczególnych miesięcy w kalendarzu. Trzynaste zdjęcie znajdzie się na okładce. Warto już teraz zobaczyć wybrane prace. Za kilka tygodni nowy kalendarz miejski trafi na ściany w całym Stargardzie. Wszystkie zdjęcia są na następnych stronach.

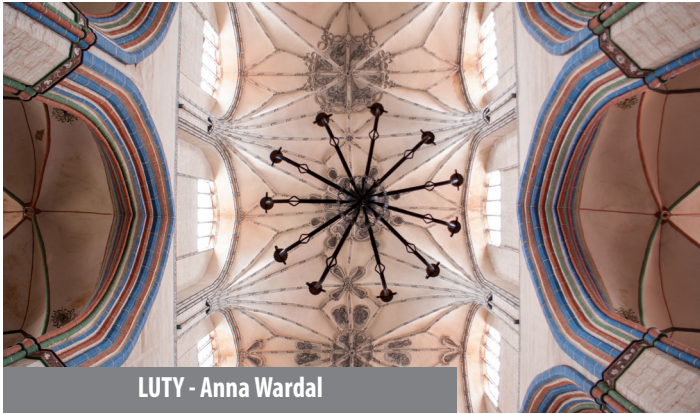
FOTO: UM Stargard

OKŁADKA - Tomasz Burakowski

STYCZEŃ - Anna Wardal

LUTY - Anna Wardal

MARZEC - Anna Koba

MAJ - Jakub Jakubowski

KWIECIEŃ - Przemysław Łuszczynski

CZERWIEC - Przemysław Łuszczynski

LIPIEC - Jakub Jakubowski

WRZESIEŃ - Grażyna Małek

PAŹDZIERNIK - Anna Koba

LISTOPAD - Przemysław Łuszczynski

SIERPIEŃ - Mariusz Kuleczko

GRUDZIEŃ - Małgorzata Jakubowska

SARL pomoże w remontach

KG

STARGARDZKA AGENCJA ROZWOJU LOKALNEGO ROZPOCZĘŁA PRZYJMOWANIE WNIOSKÓW O TZW. POŻYCZKĘ MIEJSKĄ. MOGĄ Z NICH SKORZYSTAĆ M.IN. WSPÓLNOTY I SPÓŁDZIELNIE MIESZKANIOWE. TO SZANSA NA MODERNIZACJĘ KOLEJNYCH BUDYNKÓW W NASZYM MIEŚCIE. SARL DOFINANSUJE REMONTY O WARTOŚCI NAWET DO 1 000 000 ZŁ.

Pożyczka miejska może być przeznaczona na rewitalizację, modernizację, adaptację lub zmianę sposobu użytkowania różnych obiektów budowlanych – np. kamienic. Prace obejmują np. remont dachu, ocieplenie ścian, ale również wymianę wind lub instalację czujników czadu i gazu. Szczegółowe informacje o tej formie wsparcia są na stronie www.sarl.pl/po-zyczka-miejska/. Środki na pożyczki miejskie obsługiwane przez SARL pochodzą

z Zachodniopomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

Okres spłaty takiego kredytu to maksymalnie 15 lat. Pożyczka miejska ma stałe oprocentowanie – już od 1,24% rocznie. O wsparcie w remoncie mogą się starać spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, ale także jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną oraz TBS-y.

FOTO: UM Stargard

OSiR zaprasza na grudniowe wydarzenia

StS

12 GRUDNIA STARGARDZKI TRIATHLON MIKOŁAJKOWY, SZEŚĆ DNI PÓŹNIEJ – MEMORIAŁ WŁADYSŁAWA WOJTKAJTISA W PŁYWANIU. TO PROPOZYCJE OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W STARGARDZIE NA OSTATNIE TYGODNIE W TYM ROKU.

Triathlon mikołajkowy to propozycja dla każdego, kto lubi aktywność fizyczną. Oprócz tradycyjnej jazdy na rowerze

i biegania, trzecią konkurencją stanowi nie pływanie, a morsowanie. W tym roku całość odbędzie się stacjonarnie, jednego dnia. Będzie też dodatkowa niespodzianka, którą we współpracy z OSiR-em przygotował Stargardzki Klub Morsów Miedwianie. Jaka? Warto przekonać się samemu.

Drugą propozycją OSiR-u adresowaną jest do miłośników tradycyjnego już pływania. 18 grudnia odbędą się piąte, jubileuszowe Mistrzostwa Stargardu Masters w pływaniu. Impreza nosi imię zmarłego w 2016 roku stargardzkiego olimpijczyka, Władysława Wojtakajtisa. Zawody odbędą się po roku przerwy, ponownie na pływalni SP 11.

Szczegóły na temat obu imprez na stronach www.osir.stargard.pl oraz www.aktwnystargard.pl

RADNI DYŻURUJĄ

Radni i Przewodniczący Rady Miejskiej pełnią dyżury w każdy roboczy poniedziałek od 16:00 do 17:00 w budynku Ratusza (Rynek Staromiejski 1).

22.11.2021 – Wioleta Sawicka i Krystyna Smolarek

29.11.2021 – Wanda Nowicka i Wanda Wysocka

6.12.2021 – Zdzisław Wilk

13.12.2021 – Joanna Suleja i Monika Szotowicz

20.12.2021 – Joanna Suleja i Grzegorz Flas

27.12.2021 – Krzysztof Kowalczyk i Norbert Śliwa

3.01.2022 – Alicja Koźlik

10.01.2022 – Krzysztof Kozłowski i Wojciech Seredyński

17.01.2022 – Czesław Kwiatkowski

Interwencje mieszkańców przyjmowane są także na adres e-mail: brm@um.stargard.pl.

Zaopiekowany rodzic to szczęśliwe dziecko

Aleksandra Zalewska - Stankiewicz

TROSKA O INNYCH WYMAGA DBANIA O SIEBIE – TO PRZESŁANIE PROJEKTU „KOALICJA NA RZECZ RODZINY”, KTÓRY ZOSTAŁ ZREALIZOWANY PRZEZ FUNDACJĘ „MILON” W RAMACH FUNDUSZU INICJATYW OBYWATELSKICH NOWE FIO NA LATA 2021-2030. O PODJĘTYCH DZIAŁANIACH ROZMAWIAMY Z LIDIĄ SOBOLEWSKĄ, POMYSŁODAWCZYNIĄ PROJEKTU I JEDNOCZEŚNIE PREZESKĄ FUNDACJI „MILON”.

Jaka jest geneza projektu „Koalicja na rzecz Rodziny?”

Pracując w Szkole Specjalnej, wielokrotnie podczas spotkań - zarówno indywidualnych jak i grupowych - rozmawiałam z rodzicami dzieci niepełnosprawnych. Z rozmów tych wynikało, że uwaga i energia rodziców skoncentrowane są głównie na potrzebach dzieci, przez co brakuje im czasu na zatrzymanie się na ich własnych potrzebach. Niektórzy rodzice

wprost zasygnalizowali, że chętnie co jakiś czas uczestniczyliby w takich zajęciach ukierunkowanych na ich potrzeby, a nie na potrzeby dzieci. To był dla mnie sygnał, że skoro posiadam taką wiedzę i umiejętności to powinnam zadbać, by zorganizować dla nich warsztaty, podczas których będą mogli spotkać się z innymi rodzicami dzieci niepełnosprawnych, na co dzień borykającymi się z podobnymi trudnościami i przeżywającymi podobne emocje. Taka odpowiednio moderowana grupa to szansa na wzmocnienie własnego poczucia wartości, na wzrost poczucia bycia zrozumianym, na wymianę doświadczeń i możliwość usystematyzowania posiadanej wiedzy. A w tych rodzicach drzemie ogromny potencjał i mają sobie nawzajem wiele do zaoferowania. Stworzenie kilku takich grup w ramach projektu to zwiększenie dostępności do wsparcia dla większej liczby osób.

Projekt był skoncentrowany wyłącznie na rodzicach?

Pojawienie się w rodzinie dziecka niepełnosprawnego wpływa na sytuację całej rodziny i każdego z jej członków z osobna.

W projekcie zwróciliśmy uwagę na wszystkich członków rodziny, bo każdy z nich jest ważny. Dużą część warsztatów skierowaliśmy do rodziców, by ich wzmocnić i pokazać im jak oni sami są ważni. Chcieliśmy im uświadomić, że żeby efektywnie pomóc dzieciom, najpierw powinni zadbać o siebie. Zarówno kobiety, jak i mężczyźni muszą pamiętać o wszystkich rolach, które mają do spełnienia – ja jako mężczyzna, mąż i ojciec, ja jako kobieta, żona i matka. Z uwagi na pandemię, rozszerzyliśmy projekt o warsztaty w zakresie kompetencji rodzicielskich. Cieszę się, że przychodziły na nie również pary, małżeństwa. W ten sposób mogli dowiedzieć się więcej o sobie samych, o sobie nawzajem, ale również czegoś wspólnie doświadczyć i lepiej się nawzajem zrozumieć. Rodzice chętnie uczestniczyli też w treningu uważności MAC. Podczas tych zajęć uczyli się, jak zatrzymać się w codziennym biegu, wyciszyć, skupić uwagę na sobie i swoich potrzebach. Ponadto zrealizowaliśmy warsztaty dla dzieci będące ciekawą, ale i rozwojową alternatywą dla spędzania czasu przed komputerem. Podczas cyklu zajęć „Aktywny czas bez prądu” dzieci miały okazję m.in. do lepszego poznania siebie i emocji, które przeżywają oraz sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach, a także zaczerpnąć różnych pomysłów na spędzanie czasu wolnego w sposób aktywny. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także warsztaty „Zero Waste” pokazujące jak przedmiotom codziennego użytku można nadać drugie życie.

Co jest największym wyzwaniem podczas realizacji projektu?

Przekonanie rodziców, że zadbanie o siebie ma wpływ na jakość pomocy, którą będą mogli nieść dzieciom. Każdy z nas ma ograniczone możliwości psychofizyczne. Gdy akumulatory się wyladowują, trudno efektywnie zadbać o innych. Dlatego należy rodzicom uświadamiać jak ważnym jest, by nie zapominali o swoich potrzebach i zachęcać, aby dbali o siebie, pozwalali sobie na małe codzienne przyjemności. Niektórzy rodzice przyznali, że często zmagają się z poczuciem winy, że robią coś dla siebie w czasie, który mogliby

poświęcić dzieciom, że boją się oceny otoczenia. Ponadto jeżeli już odważą się coś zrobić dla siebie, to często borykają się z problemem opieki nad dzieckiem. Przekonanie ich przekonań w tym temacie było niemałym wyzwaniem, ale i wartością dodaną projektu. Aby ułatwić im udział w zajęciach zorganizowaliśmy na ten czas opiekę dla dzieci, co okazało się bardzo pomocne. Część rodziców przyznała również, iż wspierający był dla nich fakt, że równolegle odbywały się warsztaty dla nauczycieli pogłębiające ich wiedzę w zakresie pracy z rodziną dziecka niepełnosprawnego. Pokazanie nauczycielom rodziny dziecka niepełnosprawnego z innej, szerszej perspektywy było ważnym elementem projektu. Nie ma dwóch takich samych rodzin, takich samych sytuacji. Każda mama, każdy tata ma za sobą inne doświadczenia, inne zaplecze rodzinne. Do każdego należy podejść wyrozumiale i z otwartością. Zarówno rodzice jak i nauczyciele przyznali, że cenne dla nich było zwrócenie uwagi na sytuację zdrowego rodzeństwa dziecka niepełnosprawnego, które często żyje w cieniu, samotnie tocząc walkę z trudnymi sytuacjami.

Kto był odbiorcą działań realizowanych w ramach projektu?

Rodzina i dalsze otoczenie, w tym nauczyciele, w dużym stopniu determinują jakość funkcjonowania dziecka. Z kolei jakość funkcjonowania dziecka ma również wpływ na osoby z jego otoczenia. Zatem możemy mówić o dość szerokiej grupie odbiorców działań. Istotnym było, że pracowaliśmy zarówno indywidualnie jak i w grupach, co pozwoliło na lepsze dostosowanie oferty do potrzeb odbiorców. W Stargardzie zajęcia odbywały się w PM 1 i PM 5 z oddziałami Integracyjnymi, w Szkole Podstawowej Specjalnej oraz w OREW- ie. Działania realizowaliśmy również w SP w Starej Dąbrowie, w Storkówku, Chlebówku i Chlebowie oraz w Małkocinie. Do współpracy na rzecz rodziny oprócz dyrektorów zaprosiliśmy także inne organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu. Wspólnie rozmawialiśmy o potrzebach rodzin i o tym, w jaki sposób możemy poszerzyć ofertę dla nich w przyszłości. I będziemy dalej działać. Bo współpraca się opłaca, a my chcemy, możemy i uważamy, że warto.

Po więcej informacji na temat naszych działań zapraszam na FB: Fundacja Milon oraz na stronę fmilon.pl.

Rodzice niepełnosprawnych dzieci potrzebują wytchnienia

Aleksandra Zalewska - Stankiewicz

- W RODZINACH Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ PROBLEMY ROSNĄ WRAZ Z DZIECKIEM – MÓWI EWA SOWA, ZASTĘPCA PREZYDENTA STARGARDU.

Jakie są najczęstsze problemy dnia codziennego, z którymi zmagają się rodzice niepełnosprawnych dzieci?

Naturalne jest, że rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością spotykają się z większą liczbą problemów i utrudnień niż rodziny, w których wychowują się zdrowe dzieci. Na ich życie składają się niepewność, kolejne wizyty u specjalistów, kręta droga do oswojenia się z diagnozą i wreszcie znalezienie

właściwego kierunku działania, aby zniwelować deficyty, które ta niepełnosprawność za sobą niesie. Jest też przecież troska o zapewnienie optymalnego rozwoju dziecka. Często spotykam się z opinią, że państwo jeszcze nie zaspakaja wszystkich potrzeb rodziców, że mają oni poczucie zostawienia samym sobie. Dlatego jako samorząd staramy się tak zorganizować wsparcie, aby jak najbardziej pomóc takim rodzinom.

A w jaki sposób działania podjęte w ramach projektu „Koalicja na rzecz rodziny” wpisują się w politykę Miasta w tym zakresie?

Kiedy dzieci są małe, łatwiej jest z nimi wyjść na spacer czy spotkać się ze znajomymi. Kiedy stają się coraz starsze, trudniej utrzymywać rodzicom kontakty towarzyskie. Borykają się z osamotnieniem, czy wręcz wykluczeniem. Dlatego ważna jest każda inicjatywa, niosąca pomoc takim rodzinom. Jako Miasto bardzo cenimy sobie organizacje i stowarzyszenia podejmujące działania na rzecz rodziców, którzy wychowują niepełnosprawne dzieci. Taką odpowiedzią na potrzeby rodziców dzieci niepełnosprawnych jest m.in. projekt realizowany przez Fundację „Milon”. W gronie osób, które mają podobne problemy na pewno jest więcej zrozumienia i chęci pomocy. Mogą stworzyć dla siebie

swoistą grupę wsparcia. Znam rodziny, które wzajemnie organizują sobie opiekę dla dzieci i wspólnie spędzają wakacje czy sylwestra.

Lęk i stres – towarzyszą rodzicom od momentu diagnozy przez dalsze życie. Widziała Pani sytuację, gdy ten lęk przejmował kontrolę nad rodzicem?

Wiele razy. Proces akceptacji niepełnosprawności dziecka jest bardzo trudny. Rodzic potrzebuje dużo czasu, aby uświadomić sobie, co oznacza niepełnosprawność jego dziecka i jakie wyzwania ze sobą niesie. Z relacji rodziców wynika, że w momencie diagnozy zazwyczaj wydaje im się, że świat się skończył. Że nic już nie będzie wyglądało tak, jak kiedyś. Jeśli znajdą odpowiednie wsparcie i życzliwych ludzi wokół siebie, moment pogodzenia się z rzeczywistością może nadejść szybciej. Z moich obserwacji wynika, że kiedy rodzina zaakceptuje swoją sytuację, wówczas wszystko zaczyna się lepiej układać. Wtedy może bardziej skoncentrować się na procesie rewalidacji i prowadzenia swojego dziecka do jak największej samodzielności, osiągnięcia poczucia wartości i szczęścia w życiu.

W sytuacji, o której rozmawiamy, rodzice są bardzo zadaniowi, rytm dnia wyznacza terapia. Brakuje im oddechu, chwili dla siebie?

Kiedyś jedna z mam niepełnosprawnego dziecka powiedziała mi, że najtrudniejszym czasem dla jej rodziny są święta. Wtedy wszyscy stają się więźniami własnego domu. Dzieci nie chodzą do szkoły ani na terapię. Dlatego jednym z moich priorytetów jest stworzenie w Mieście systemu opieki wytchnieniowej. Chodzi o udzielenie wsparcia takim rodzicom nie tylko wtedy, gdy zachorują lub zdarzy się coś nieoczekiwanego. Także wówczas, kiedy będą chcieli wyjść do kina czy zregenerować siły. Pamiętajmy, że dzieciom niepełnosprawnym trudniej jest zapewnić opiekę, często nie mogą zostać jak zdrowe dzieci u babci czy cioci. W Stargardzie już realizujemy programy „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” i „Opieka wytchnieniowa”. Niezależnie od tego tworzymy także mieszkanie wytchnieniowe we współpracy z Fundacją Nauka dla Środowiska w ramach programu „Region dobrego wsparcia”. Kolejny raz wystąpimy także o środki na centrum mieszkalno-opiekuńcze. Finansujemy również

wczesne wspomaganie i zajęcia świetlicowe dla dzieci z autyzmem.

Jak jako osoby z boku możemy wspomagać takich rodziców?

Przede wszystkim nie można się od nich izolować. Bardzo ważna jest wrażliwość społeczna na kogoś, kto jest obok nas. Możemy zapytać sąsiadkę, czy zrobić jej zakupy. Być może ktoś potrzebuje pomocy przy transporcie dziecka, a może wystarczy wnieść lub wynieść wózek. Gdy rodzice mają zdrowe dzieci, co roku jest im łatwiej, bo dziecko dorasta i usamodzielnia się. W pewnym momencie mama czy tata zyskuje większą wolność. Tymczasem rodzice dzieci niepełnosprawnych, mimo że sami są coraz starsi, muszą wykazywać się dużą siłą psychiczną i fizyczną. W tym przypadku problemy rosną wraz z dzieckiem. Dlatego każda pomoc, życzliwość i zrozumienie są ważne.

Czasem ograniczamy się do wrzucenia kilku złotych do puszki. To za mało?

Pomoc finansowa też jest ważna. Rodzice często szukają alternatywnych form terapeutycznych, turnusów rehabilitacyjnych, a to wszystko kosztuje. Staramy się wspierać indywidualne potrzeby rodzin, które prowadzą zbiórki. Przed Urzędem Miejskim postawiliśmy serce na plastikowe nakrętki, z których dochód trafia do osób potrzebujących leczenia i rehabilitacji. Kiedyś od jednego z rodziców usłyszałam, że dla niego od zebranych środków ważniejsze było, że ktoś pomyślał o jego dziecku, bo wtedy nie czuje się samotny w walce o zdrowie czy życie swoje dziecka. Cały czas potrzebna jest jednak na pewno specjalistyczna pomoc. W Stargardzie działa szkoła integracyjna i dwa przedszkola integracyjne, a Miasto dofinansowuje placówki, które opiekują się dziećmi niepełnosprawnymi. Poprzez działania MOPS-u staramy się zapewniać rodzinom wsparcie i dofinansowywać działania na ich rzecz. Mam na myśli prowadzenie ośrodka dla dzieci z autyzmem czy wczesnej interwencji. Potrzeby są jednak ogromne, dlatego każda inicjatywa podejmowana na rzecz rodzin będących w trudnej sytuacji jest na wagę złota. Adresatami projektu „Koalicja na rzecz rodziny” są zarówno do dzieci jak i rodzice będący w trudnej sytuacji, dlatego to działanie jest tak ważne w wymiarze społecznym.

Rośnie liczba dzieci potrzebujących dodatkowego wsparcia

Aleksandra Zalewska - Stankiewicz

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

- JEDNE RODZINY RADZĄ SOBIE LEPIEJ, INNE GORZEJ, ALE KAŻDA POTRZEBUJE WSPARCIA. EDUKACJA RODZICÓW POZWALA USYSTEMATYZOWAĆ WIEDZĘ, ABY NIC IM NIE UMKNĘŁO – MÓWI BEATA ŚLĘZAK, DYREKTOR PRZEDSZKOLA MIEJSKIEGO NR 1. TO JEDNA Z KILKU PLACÓWEK, W KTÓREJ REALIZOWANO PROJEKT „KOALICJA NA RZECZ RODZINY”.

Jak bardzo współcześni rodzice potrzebują wsparcia i edukacji?

Każdy z rodziców ma taki moment w życiu, że albo siebie o coś obwinia, albo martwi się, że coś przeoczył. Bardzo ważne jest, aby rodzic oprócz wielu innych ważnych spraw, które dzieją się wokół niego, mógł dostrzec siebie. A jeśli w końcu znajdzie na to chwilę, zauważy wiele innych aspektów, na które nie zwracał uwagi. Będzie mógł dokonać analizy. Oцени, które obszary wymagają poprawy. A nawet w najbardziej idealnych domach, zawsze można zmienić coś na lepsze. Kiedy rodzic zadba o siebie, lepiej zrozumie swoje dziecko. Nie będzie miał problemów, aby poradzić sobie z sytuacjami stresowymi, a jeśli takie wystąpią, zapanuje nad swoimi emocjami. I kiedy jego dziecko znajdzie się w trudnej sytuacji, będzie potrafił udzielić mu wsparcia.

Trzeba było namawiać rodziców na udział w zajęciach?

W naszej placówce przeprowadzono trzy rodzaje zajęć, nie tylko dla nauczycieli, ale

o rodzicach, których dzieci mają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, ale trening uważności był przeznaczony dla wszystkich rodziców. Podczas spotkań zarówno dla nauczycieli, jak i dla rodziców zostały podjęte bardzo ważne, często trudne zagadnienia, o których niewiele głośno się mówi, a z którymi rodzice dzieci z niepełnosprawnością zmagają się każdego dnia. Udział w warsztatach pokazał im, że nie są sami, że z podobnymi problemami borykają się inni rodzice, że warto się otwierać na korzystanie ze wsparcia. Bo to oznaka siły, a nie słabości.

Przedszkole Miejskie nr 1 jest placówką integracyjną. Czy potrzeby zajęć specjalistycznych wciąż rosną?

Zdecydowanie. Pod swoją opieką mamy 23 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego i 9 objętych pomocą psychologiczno - pedagogiczną. Bardzo wiele dzieci powinno korzystać z zajęć logopedycznych i z integracji sensorycznej. Na szczęście świadomość rodziców w tym zakresie jest coraz większa, wielu z nich

aby przyjąć tę diagnozę. To jest proces i wymaga czasu. Bycie rodzicem jest piękne, ale ma też swoje trudne strony, zwłaszcza gdy pojawia się nowa sytuacja i wiążące się z nią trudności. Jeśli rodzice wcześniej udadzą się do specjalisty, będą mieć w zapasie kilka lat, aby uzupełnić deficyty. To znakomity okres, aby to

i dla rodziców. Zajęcia miały formę warsztatów. Nikogo nie musieliśmy namawiać do udziału. Jeśli były jakieś bariery, to przede wszystkim wynikające z braku wolnego czasu. Rodzice byli bardzo zadowoleni, że skorzystali z takiej formy wsparcia. Czuli się zaopiekowani, mieli poczucie bezpieczeństwa. Warsztaty pozwoliły im odnaleźć siebie, dały motywację. Warto zaznaczyć, że część zajęć prowadzona była z myślą

o to, aby dziecko znalazło się pod skrzydłami specjalistów. Nawet jeśli nie mają opinii Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, posilają się opiniami lekarskimi albo diagnozami pogłębionymi w kierunku integracji sensorycznej.

Jednak wielu rodziców odkłada diagnozę, czekają aż dziecko pójdzie do szkoły. Dlaczego warto diagnozować dziecko już w wieku przedszkolnym?

Nie każda rodzina od razu jest gotowa,

zrobić. Terapia rozpoczęta u kilkuletniego dziecka może przynieść niesamowite efekty. My czasem nie poznajemy naszych podopiecznych, którzy wcześniej mieli ogromne problemy. Często okazuje się, że mimo opinii z Poradni lub orzeczenia, dziecko po pewnym czasie przestaje potrzebować specjalistycznej pomocy. Do szkoły idzie już bez deficytów.

Co powinno nas zaniepokoić w zachowaniu dziecka?

Tych sygnałów może być wiele, podam te najbardziej charakterystyczne. Na przykład, jeśli dziecko zbyt mocno uciska sobie części ciała. Albo jeśli się izoluje, nie nawiązuje kontaktu wzrokowego z rówieśnikami. Niepokojąca jest też nadmierna reakcja na hałas lub niepokój wywołany dotykiem przedmiotów. Te sygnały powinniśmy skonsultować ze specjalistą. Im wcześniej zaczniemy z dzieckiem pracować, tym lepiej dla całej rodziny.

Kochają swoje dzieci, ale chcą żyć normalnie

Aleksandra Zalewska - Stankiewicz

- MAMY I OJCOWIE DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH TAK MOCNO ANGAŻUJĄ SIĘ W WYCHOWANIE SWOJEJ POCIECHY, ŻE ZAPOMINAJĄ O SOBIE – MÓWI MILENA SZCZURKO, WICEPREZES ODDZIAŁU KRAJOWEGO TOWARZYSTWA AUTYZMU W STARGARDZIE.

Jakie są założenia ośrodka, który KTA prowadzi przy ul. Składowej?

W naszym ośrodku dzieci z autyzmem realizują obowiązkowe przygotowanie przedszkolne i obowiązek szkolny. Prowadzimy terapię dostosowaną do indywidualnych potrzeb i możliwości. Umożliwiamy osobom z autyzmem i innymi sprzężeniami godnie realizować obowiązek szkolny i uczestniczyć

w zajęciach terapeutycznych. W czasie pandemii wielu z nas narzekało na przymusową kwarantannę. Tymczasem rodzice dzieci niepełnosprawnych – jak sami mówią - żyją w wiecznej kwarantannie, przykuci do szpitalnych łóżek, często zmęczeni i sfrustrowani. Mimo że powstają mieszkania wytnieniowe i są różne formy wsparcia dla takich rodzin, nie jest im łatwo. Dlatego cenna jest każda inicjatywa dotycząca wsparcia rodzin osób niepełnosprawnych. Rodzice naszych podopiecznych chętnie wzięli udział w projekcie „Ja mama. Ja kobieta” realizowanym przez fundację „Milon”. Temat idealnie wpasował się w ich potrzeby. Mamy i ojcowie dzieci niepełnosprawnych tak mocno angażują się w wychowanie i życie dziecka, że zapominają o sobie. Na zajęciach rodzice mogli spojrzeć na siebie nie tylko wyłącznie przez pryzmat ciężarów, które dźwigają, ale również dostrzec swoje inne role - żon, mężów, córek czy przyjaciółek.

Często ci rodzice postrzegani są wyłącznie przez pryzmat swoich niepełnosprawnych dzieci. A przecież mają swoje zainteresowania, pasje i plany, z których musieli zrezygnować lub odłożyli je na później. Niestety, kiedy

taki rodzic próbuje się realizować, często jest to odbierane ze zdziwieniem. Często jest Pani świadkiem takich sytuacji?

Niestety, tak. Nie potrafimy reagować w sposób, który zapewniłby wsparcie takim rodzicom. Najczęściej im współczujemy, ale niestety poza tym współczuciem nic od siebie nie dajemy. Omijamy rodziny szerokim łukiem, w głębi duszy oddychając głęboko, że ten problem nas nie dotyczy. A jeśli widzimy, że taka mama lub tata wychodzi na przykład na imprezę, komentujemy, że powinni być przy dziecku. Ale rzadko kto bierze pod uwagę, że dla takiego rodzica czasami jest to jedno wyjście na kilka lat, będące dodatkowo skomplikowanym wydarzeniem logistycznym.

W grupie, która ma podobne problemy, łatwiej się otworzyć?

Dokładnie. Często mamy niepełnosprawnych dzieci w swoim środowisku rodzinnym czy towarzyskim są jednostką. W konsekwencji dochodzi do ich wykluczenia. Muszą zrezygnować z udziału w wielu przedsięwzięciach, a nawet, jeśli się na nie

decydują, mają ograniczenia czasowe. Projekt „Koalicja na rzecz rodziny” połączył mamy z podobnymi problemami i wyzwaniem dnia codziennego. To je zbliżyło, nawiązały świetne relacje. Do udziału w projekcie zaprosiliśmy również panów, aby im pokazać, że w swoim domu mają kobietę, nie tylko mamę niepełnosprawnego dziecka.

Jakie są największe wyzwania stojące przed rodzicami, których niepełnosprawne dzieci stają się dorosłe?

Ich życie jest bardzo trudne, o czym przekonujemy się, prowadząc mieszkanie dla osób dorosłych z autyzmem. Choć w Stargardzie podejmowane są działania, aby pomóc takim rodzinom, w skali globalnej problem wsparcia dorosłych niepełnosprawnych i ich rodziców jest nierozwiązany. Duże poczucie krzywdy mają zwłaszcza mamy takich osób. Sporo w życiu przeszły, z wielu rzeczy musiały zrezygnować. Niepełnosprawny żyje swoim światem i nie zna innego. Natomiast mama zdaje sobie sprawę, że mimo wielkiej miłości do swojego dziecka, jej życie obfitowało w trudne doświadczenia. Jeśli nie otrzyma odpowiedniego wsparcia, będzie jej bardzo trudno.

Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030

NOWEFIO

STARGARDZKI INFORMATOR SAMORZĄDOWY

Wydawca: Urząd Miejski w Stargardzie

Redaktor naczelny: Piotr Styczewski - rzecznik prasowy

Adres: Urząd Miejski w Stargardzie, ul. Czarnieckiego 17, 73-110 Stargard

Kontakt: tel. 91 578 48 81, e-mail: rzecznik@um.stargard.pl, www.stargard.pl

Druk: Drukarnia Pares II, ul. Poczтова 1, 73-110 Stargard